

یادداشت روز ...

نگرانیم برادر محمد ، نگرانیم

■ ابراهیم رزانی

جزیره کیش بعنوان اولین و مهم ترین منطقه آزاد تجاری جمهوری اسلامی ایران بویژه طی چند سال گذشته همراه با شرایط اقتصادی حاکم بر کشور روزهای پر تلاطم و دشواری را گذرانده است. در کنار شرایط نامناسب اقتصادی کشور، عدم ثبات مدیریتی بویژه طی یکی دو سال اخیر مشکلات این منطقه را دوچندان ساخته بخصوص اینکه در ماههای اخیر شاهد نابسامانی عجیبی در رفت و آمد مدیران رده های مختلف در سازمان منطقه آزاد کیش از مدیر عامل تا معاونین و مدیران رده های مختلف بوده ایم ، بطوریکه ثبات مدیریتی که همواره یکی از آرزوهای دیرینه کیشوندان برای توسعه و پیشرفت این منطقه بوده بکلی از جزیره رخت بر بسته و منطقه به محلی از بی ثباتی کامل مدیریتی و آمد و رفت های غیر معمول و نسنجیده مدیران تبدیل شده بود تا جائیکه بخش های مهم و زیادی از مسئولیت ها با عنوان "سرپرست" گذران امور می شد و این موضوع تأثیرات مستقیم و زیادی را برکند شدن روند جاری امور جزیره در حوزه های مختلف گذاشته بود.

پس از اعلام پایان مأموریت دکتر مظفری در کیش ، گذراندن دوره انتقالی با دکتر آهنگران و پشت سر گذاشتن دوران پراسترس بی ثباتی و پراحساسی با محمد رضالواسانی (با آن حرکت نامدین تخریب پلاژ با لو(ر) اعلام حکم مدیر عاملی مهدی کشاورز، گرچه با حواشی در شروع کار و جلسه معارفه همراه بود، اما انتظار این بوده و هست که با انتخاب گزینه ای که منتخب و مطلوب دبیر شوریاعالی مناطق آزادمی باشد، جزیره پس از پشت سر گذاشتن ناملایمات مدیریتی گذشته، به دوران ثبات مدیریتی با بگذارد و تشکیلات سازمان با قدرت و آرامش سیاست گذاری جدید جزیره را به سوی پیشرفت و رونق رهنمون سازد.

کیش در حال حاضر سرشار از ظرفیت های مغفول مانده ای است که کمتر مورد توجه است، پروژه های نیمه تمام زیادی یا راکد مانده یا دارای حرکت لاکچست واری هستند که نیاز به نگاه جدی و قوی تری دارند. بسیاری از پیشنهادات و درخواست های سرمایه گذاران در حوزه های مختلف گردشگری ، خدماتی ، اقتصادی منتظر تصمیم و ابلاغ مدیران هستند و... کارهای بر زمین مانده زیادی که باید تصمیم ، ابلاغ و اجرا شوند.

اما در این بین بسیاری از وعده های دبیر محترم شوریاعالی مناطق آزاد در بدو حضور در مسئولیت مناطق آزاد و در کیش نیز هنوز تحقق نیافته و بر زمین مانده و یا بعد از گذشت حدود یکسال هم چنان فقط در حال تکرار شدن است. موضوع بازگشت و تعیین تکلیف کیش ایر ، فعالیت بانک های بین المللی در کیش ، بورس بین الملل کیش ، حل موضوع نوسازی حمل و نقل عمومی کیش با واردات خودروها و با گذاری خودروهای موجود در گمرکات کشور، تعیین تکلیف شرکت آب و برق کیش ، ورود موقت خودرو کیشوندان از منطقه آزاد به سرزمین اصلی ، مشکل مسکن کیشوندان و اشتغال جوانان و امور رفاهی ساکنان و شاغلین در کیش ، و همه آن وعده هایی که در مراسم روزهای اولیه در مرکز همایش ها و کاربند و مساجد خاتم الانبیا به مردم و فعالین کیش داده شد، با آن سخنان غرآ و آتشین برخی بزرگواران در مورد اقدام برای رفع تبعیض های اجتماعی و ارتقاء ارزش های اجتماعی و حل مشکلات مردم بومی و ساکن در کیش و... فقط در حد شعار و وعده باقی ماند!

آن وعده ها که مردم هم چنان منتظر عملی شدن آنها هستند ، نه تنها تحقق پیدا نکرد که در بسیاری از موارد نگرانی های جدیدی در کیش پدیدار شده است ، بدنه تشکیلاتی سازمان منطقه آزاد کیش و شرکت های وابسته گرچه همگان بر هر حجم بودن آنها نظر مشترک دارند و با راه حل منطقی و عدالت محور نیازمند جایک سازی است ، اما نه تنها جایک سازی نمی شود که فقط در حال جایجایی نفراوت و در حال ویرش و از دست دادن نیروهای توانمند و با تجربه و جایگزینی نفراوت جدید می باشد. شاید یکی از ویژگی های بارز کیش که علیرغم رفت و آمدها و تغییرات بی در پی مدیران ارشد تاکنون از آسیب های بیشتر آن جلوگیری کرده است بر خوردار بودن از نیروهای دلسوز، کارزادان ، کاربند و آشنا و مسابط به مردم بدنه تشکیلاتی خود است که با پشتوانه دلسوزی و تعهدات آنها آسیب ها را به حداقل رسانده است، اما هادتی است خبرهایی از تغییرات بی در پی در حوزه های مختلف بدنه تشکیلات سازمان و شرکت های وابسته به گوش می رسد و نگرانی این است که سازمان تا از دست دادن این نیروها که بدنه منطقه اشرف و تسلط کامل دارند و سالها برای دست یابی آنها به این موقعیت هزینه شده و دوران آزمون و خطا را پشت سر گذاشته اند با ورود نیروهای جدید و نا آشنا به منطقه و شرایط کار در مناطق آزاد ، منطقه بازم فرصت های زیادی را از دست بدهد و از قافله توسعه و پیشرفت عقب بماند.

نگرانی که همواره توسط مسئولین دلسوز و محلی کیش همانند ائمه محترم جمعه بر آن تاکید شده است و اصرار بر حفظ و بهره گیری از نیروهای توانمند بومی و محلی ساکن در کیش بوده است. موضوعی که مقام محترم ریاست جمهوری نیز در سخنان خود در نشست مدیران مناطق آزاد بر آن تاکید کردند و استفاده از نیروهای بومی و محلی بویژه جوانان بومی مناطق را بعنوان اولویت دولت اعلام کردند اما در حال حاضر متأسفانه این موضوع کمتر مورد توجه قرار دارد و ظاهراً قرار است با هر تغییر مدیریتی شاهد تغییرات گسترده در بدنه سازمان و شرکت ها در جایگاه های مختلف از مدیران ارشد تا میانی و هم چنان بر حجم تر شدن این بدنه باشیم. موضوعی که برای هر تشکیلاتی می تواند خطرناک باشد و روند حرکت آن را شتاب کند. بدیهه همین جهت در مورد کیش اعلام نگرانی می کنیم نگرانی از این بابت که گسترش و پیشروی دامنه این تغییرات و فراوانی جایجایی ها بدنه حکمرانی کیش را از افراد کارشناس ، کاربند و آشنا به منطقه تهی سازد و تشکیلات حاکم بر کیش بویژه در جایگاههای حساس صاحب نیروهای ایست شده که فقط برای آشنا شدن آنها با قوانین کیش و مناطق آزاد نیازمند زمان زیادی باشیم و این گذراندن زمان یعنی باز هم از دست دادن فرصت های رشد و توسعه !

به همین جهت از دبیر محترم شوریاعالی مناطق آزاد که اشرف کاملی بر ریز اتفاقات تحت مدیریت خود در مناطق آزاد دارند می خواهم روند حرکت مناطق آزاد بویژه جزیره کیش را به سمت استفاده بهینه از ظرفیت های مغفول مانده آن بخصوص در حوزه بین المللی و حفظ و بکار گیری نیروهای توانمند محلی رهنمون سازند.

آماده سازی ۱۳۰۰ قلمه مرجان

در کیش

اقتصاد کیش – رئیس اداره محیط زیست منطقه آزاد کیش با اشاره به طرح تکثیر غیرجنسی مرجان ها در کیش ، گفت: بانکی با بیش از هزار و سیصد قلمه مرجان شاخ گوزنی برای انتقال به بستر طبیعی دریا آماده شده است.

به گزارش اقتصاد کیش ، مریم محمدی گفت: متأسفانه در سالهای اخیر به دلیل تغییرات اقلیمی و گرم شدن کره زمین جزیره کیش تابستان های گرمی را تجربه کرد و با افزایش حرارت آب، مرجان های زیادی به خصوص در اعماق کمتر و محل زیست مرجان های شاخ گوزنی از بین رفتند.

وی خاطر نشان کرد: یکی از پروژه های اصلی اداره محیط زیست سازمان منطقه آزاد کیش برای احیای مرجان ها ایجاد زیستگاه های مصنوعی برای کاهش فشار گردشگران و زیستگاه های طبیعی در سواحل جزیره کیش است. مریم محمدی گفت: سازه های مصنوعی، تهیه قالب های مختلف و هم چنین بهره گیری از سنگ های حاصل از حفاری های جزیره کیش و دارای بافت مرجانی برای استقرار در زیر آب و ایجاد بستر مناسب رشد مرجان ها از مهمترین اقدامات است. وی تصریح کرد: قلمه های آماده شده در مرجان ها را بر روی این زیستگاه ها منتقل و به توسعه زیستگاه های مرجانی جزیره کیش کمک خواهد شد.

سعید محمد دبیر شوریاعالی مناطق آزاد:

تراز تجاری مناطق آزاد در سال ۱۴۰۰ مثبت است مهم ترین مشکل مناطق آزاد عدم حکمرانی واحد است

■ اقتصاد کیش – مشاور رییس جمهور و دبیر شوریاعالی مناطق آزاد تجاری – صنعتی و ویژه اقتصادی از مثبت شدن تراز تجاری در مناطق آزاد تجاری – صنعتی در سال ۱۴۰۰ و موافقت بانک مرکزی با تأسیس بانک فراساحل در این مناطق خبر داد.

قوانین خلق الساعه در تضاد با قوانین و مقررات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به فعالیت های اقتصادی در این مناطق را دچار آسیب می کند. مناطق آزاد کشورهای همسایه رقبای سرسخت و سنگین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ما هستند. در مناطق آزاد آنجا برای سرمایه گذاران فرش قرمز پهن می کنند، تسهیلات می دهند حتی در برخی کشورها زمین رایگان و ۹۰ درصد تسهیلات ارزی برای فعالان اقتصادی فراهم می کنند، طبیعی است اگر ما مزیت های قانونی مناطق را حفظ نکنیم فعالان مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ما به امارات یا ترکیه می روند. اگر چه با همه فشارهایی که وجود دارد، تعدادی از سرمایه گذاران ایرانی در داخل کشور فعال بوده و روز بروز حجم سرمایه گذاری در این مناطق افزوده می شود بیشتر می شود و دولت و مجلس باید با در نظر گرفتن امکاناتی که در مناطق آزاد کشورهای همسایه به فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران این فعالان و سرمایه گذاران در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی حمایت کنند.

فارس: ترکیب سهامداران بانک آقشور چگونه خواهد بود؟

محمد: در این کسرسیوم هم اشخاص حقیقی و هم حقوقی حضور دارند، ما صرفاً مناطق معتبر پولی و بانک را در لیست قرار دادیم. کسرسیوم خوبی شکل گرفته و کتابا به بانک مرکزی معرفی کردیم و در حال تهیه اسناد بی اعضای کسرسیوم هستیم. ما دنبال این هستیم که شرکت های خارجی بیایند. اشخاص حقوقی داخلی هم می توانند حضور داشته باشند و درصدی از کسرسیوم از داخلی ما باشد. منطقه آزاد هم می تواند سهامدار بانک فراساحل باشد.

علاوه بر بانک فراساحل، بورس بین الملل هم می تواند در شرایط تحریم برای رفع مشکلات و تنگناها کمک کند. بنابراین شرکت هایی که در تراز درصد کل قاچاق کشور را در بر می گیرد و ۹۳ درصد بقیه قاچاق در سایر مملکت تولیدات آن ارزی خواهد بود و بورس بین المللی به بورس داخلی هم کمک می کند. ابتدا لازم است سهامداران برای تشکیل بورس بیایند و سهامداران عمده را شناسایی کنیم. بورس های محلی و بورس های سایر کشورها هم اعلام آمادگی کرده اند. یک کسرسیوم بین المللی باید به سازمان بورس معرفی کنیم. البته هنوز در خود سازمان بورس تأییدیه رسمی به ما ارائه نشده است.

قرار است با همکاری رئیس سازمان بورس تأییدیه آنها را بگیریم. ما گفته ایم در سال ۱۴۰۱ هم بانک آقشور یا فراساحل و هم بورس بین الملل در مناطق آزاد را باید به یک نقطه مطلوبی برسانیم. این دو نهاد هم باید بین المللی باشد و هم سهامدار داخلی داشته باشد، هم افسرادی از خارج در آن حضور داشته باشند. در تفاهم نامه ۲۵ ساله با چین هم بندی وجود دارد که بورس بین الملل ایجاد کنیم. بورس های محلی روسیه و اروپا اعلام آمادگی کرده اند که در منطقه آزاد ما حضور داشته باشند. بانک فراساحل هم شویونهامه ای دارد که باید با نظارت بانک مرکزی باشد، یعنی زیر نظر بانک مرکزی نیست، اما تحت نظارت قرار دارد.

مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند. مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند. مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند. مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند.

مناطق آزاد کشورهای همسایه رقبای سرسخت و سنگین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ما هستند. در مناطق آزاد آنجا برای سرمایه گذاران فرش قرمز پهن می کنند

چون زیرساخت آن فراهم نیست. از دیگر مشکلات آنکه مناطق آزاد به زمین فروشی برای تأمین هزینه های ایجاد زیرساخت ها و نیز، عدم تمکین بسیاری از دستگاه ها و نهادهای ضمتنا چون امکان محصور کردن شهر های واقع در محدوده مناطق آزاد نیست و آگداری و با تقویض اختیار دستگاه امکانپذیر نخواهد بود. بنابراین نباید سکونگاه های شهری و روستایی در محدوده مناطق آزاد قرار بگیرند.

مسهمیه واردات کالای همسراه مسافر که برای هر مسافر ۱۵۸۰ دلار است نیز، رقم ناچیزی است که مسافران این مناطق صورت قانونی خریداری و وارد سرزمین اصلی می کنند. این مسئله به جلوگیری از قاچاق کمک می کند. بسیاری از مردم به مناطق آزاد می روند که خرید داشته باشند در مناطق آزاد گمرک ورودی ها را کنترل می کنند البته کوربهی و تملنجی هم وجود دارد که بخشی از واردات و قاچاق مربوط به آنها است.

فارس: بانک فراساحل و بورس بین الملل در مناطق آزاد به کجا رسید؟

محمد: بانک فراساحل می تواند در شرایط تحریم کمک کند، این بانک مستقل از بانک مرکزی است، باید با نظارت بانک مرکزی باشد، یعنی زیر نظر بانک مرکزی نیست، اما تحت نظارت قرار دارد.

مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند. مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند. مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند.

مناطق آزاد کشورهای همسایه رقبای سرسخت و سنگین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ما هستند. در مناطق آزاد آنجا برای سرمایه گذاران فرش قرمز پهن می کنند

چون زیرساخت آن فراهم نیست. از دیگر مشکلات آنکه مناطق آزاد به زمین فروشی برای تأمین هزینه های ایجاد زیرساخت ها و نیز، عدم تمکین بسیاری از دستگاه ها و نهادهای ضمتنا چون امکان محصور کردن شهر های واقع در محدوده مناطق آزاد نیست و آگداری و با تقویض اختیار دستگاه امکانپذیر نخواهد بود. بنابراین نباید سکونگاه های شهری و روستایی در محدوده مناطق آزاد قرار بگیرند.

مسهمیه واردات کالای همسراه مسافر که برای هر مسافر ۱۵۸۰ دلار است نیز، رقم ناچیزی است که مسافران این مناطق صورت قانونی خریداری و وارد سرزمین اصلی می کنند. این مسئله به جلوگیری از قاچاق کمک می کند. بسیاری از مردم به مناطق آزاد می روند که خرید داشته باشند در مناطق آزاد گمرک ورودی ها را کنترل می کنند البته کوربهی و تملنجی هم وجود دارد که بخشی از واردات و قاچاق مربوط به آنها است.

فارس: بانک فراساحل و بورس بین الملل در مناطق آزاد به کجا رسید؟

محمد: بانک فراساحل می تواند در شرایط تحریم کمک کند، این بانک مستقل از بانک مرکزی است، باید با نظارت بانک مرکزی باشد، یعنی زیر نظر بانک مرکزی نیست، اما تحت نظارت قرار دارد.

مردم شهرهایی که بعداً به مناطق آزاد الحاق شدند همانند خرمشهر، آبادان و جابهار احساس می کردند با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت کاری می کنند.

در کشور ما هفت منطقه آزاد فعال کیش، قشم، چابهار، اروند، ارس، انزلی، ماکو وجود دارد و هشت منطقه آزاد جدید شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)، بوشهر، سیستان، اینچه برون، اردبیل، بانه میروان، قصر شیرین و مهران نیز، فعالیت های خود برای ایجاد زیرساخت ها را از سال گذشته آغاز کرده اند. علاوه بر این ۷۹ منطقه ویژه اقتصادی نیز، طبق قانون در کشور وجود دارند که از این تعداد ۳۳ منطقه فعال بوده باقی عمدتاً در حال ایجاد زیرساخت هستند که امید می رود در دولت سیزدهم عملیاتی شوند.

از کل ۵۱ منطقه ویژه اقتصادی زیرمجموعه وزارتخانه های وزارت راه و شهرسازی، نفت، صنعت، معدن و تجارت، ارتباطات و فناوری اطلاعات بوده و برنامه های کلان اقتصادی کشور در حوزه تخصصی این وزارتخانه ها را ذیل قانون نمایی مناطق ویژه اقتصادی پیگیری می کنند. هر کدام مناطق ویژه اقتصادی دارند. ۲۴ منطقه ویژه اقتصادی دیگری را بخش غیر دولتی و خصوصی اداره می کند.

در مجموع ۲۵۰۰ و ویژه مستقر و ۵۰۰ هزار نفر در این واحدها مشغول به کار هستند. ۳۱ درصد صادرات کشور از طریق مناطق آزاد می شود، البته بخش عمده صادرات مربوط به مناطق ویژه است. سال گذشته برای اولین بار تراز تجاری مناطق آزاد مثبت و متعادل شد و صادرات و واردات یکی شدند. یعنی در خود مناطق آزاد تراز تجاری در واقع مثبت شد. همچنین سال گذشته تراز تجاری مناطق ویژه اقتصادی مثبت ۱۱ میلیارد دلار شد و حجم صادرات از مناطق آزاد به یک میلیارد و ۵۰ میلیون دلار رسید.

فارس: مناطق آزاد ما مربوط به کدام نسل از مناطق آزاد دنیا است؟

محمد: در دنیا هفت نسل برای دیجیتال در چین و منطقه دیجیتال است که اولین منطقه دیجیتال در چین رانندازی شد، بنابراین در دنیا مناطق آزاد با شتاب به سمت پیشرفت حرکت می کنند، ما هنوز در نسل اول و یا حداکثر دوم مانده ایم.

فارس: مشکلات اساسی مناطق آزاد تجاری چیست؟

محمد: مشکلات اقتصادی در چند محور است و اینکه چرا در ایران مناطق آزاد توسعه کافی پیدا نکرده اند. اول اینکه انتخاب محل به صورت اشتباه صورت گرفته است. برخی از این مناطق سکونگاه در داخل آن وجود دارد. مانند جابهار، خرمشهر، آبادان و ماکو در حالی که در مناطق آزاد باید سرزمین بکر باشد و اطراف آن فنی و نرده کشی باشد تردد بی مورد به آن نباشد، قابل کنترل باشد، از نظر ورود و خروج، گمرک و مالیات کنترل می شود.

آنچه در زیر می آید حاصل مصاحبه ای است که در جریان بازدید سعید محمد مشاور رییس جمهور و دبیر شوریاعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از خبرگزاری فارس انجام شد.

فارس: فلسفه ایجاد مناطق آزاد چیست؟ آیا این مناطق در ایران به اهداف مورد نظر خود در تولید و صادرات رسیده اند؟

محمد: مناطق آزاد در دنیا موتور پیشران اقتصاد هستند، چون فعالیت های تولیدی و خدماتی در این مناطق با استفاده از مزیت های قانونی کمتر از قلمرو گمرکی کشور کم هزینه تر و محصولات تولیدی رقابتی تر هستند.

هر چند معافیت های مالیاتی مدت دار بوده و پس از انقضای این مهلت و حذف معافیت ها، افزایش بهره وری عوامل تولید امکان حفظ توان رقابتی این شرکت ها را فراهم خواهد کرد. اهمیت این مناطق در اقتصاد امروز دنیا به حدی است که تا کنون ۵۴۰۰ منطقه آزاد در دنیا بوجود آمده که بالای ۷۵ درصد آنها عملکرد موفقی داشته اند. این مناطق سهم اساسی در تولید و تجارت انواع کالا و خدمات در کشورهای مختلف دارند به عنوان مثال ۷۵ تا ۸۰ درصد تولید و تجارت کالا و خدمات کشور چین به عنوان قدرت اول اقتصاد دنیا از طریق مناطق آزاد تجاری این کشور انجام می شود.

برخی کشورهای همسایه ما همانند امارات و ترکیه نیز، مناطق آزاد موفقی داشته اند. بخشی از این موفقیت به دلیل معافیت های مالیاتی بالا ۳۵،۳۰، ۵۰، و بعضاً مادم العمر سرمایه گذاری مناطق آزاد کشورهای یاد شده است که قابل قیاس با معافیت های مالیاتی ۲۰ ساله در مناطق آزاد کشور ما نیست، اگر چه در کنار معافیت مالیاتی، معافیت گمرکی، عدم نیاز به دریافت ویزا برای اتباع خارجی، امکان مالکیت زمین در مناطق پیرای اتباع خارجی و... مزیت های دیگری است که فائزگذار برای تشویق سرمایه گذاران خارجی و داخلی برای سرمایه گذاری در این مناطق ایجاد کرده است.

فارس: مهمترین مشکلات مناطق آزاد تجاری در ایران چیست؟

محمد: مشکل اصلی در مناطق آزاد بحث حکمرانی واحد است. مناطق آزاد الگوی به کارگیری روش ها و مدل های جدید مدیریتی باید باشند و تولید کنندگان و فعالان اقتصادی این مناطق فرآغ از دیوانسالاری قلمرو گمرکی کشور بایستی مسائل و مشکلاتشان به فوریت حل و فصل شده و صدور پروانه و ثبت شرکت و کل فرآیند دریافت مجوز سرمایه گذاری در حداقل زمان ممکن به انجام برسد. تلاش ما رسیدن به این نقطه است. کشور همسایه ما امارات تجربه موفقی در این زمینه دارد که بخشی از این موفقیت نتیجه حکمرانی مستقل و مدیریت موثر در مناطق آزاد این کشور است زیرا معمولاً امیر هر منطقه آزاد، اختیار بنیاد، فرودگاه و سایر امکانات را دارد و مناطق آزاد تبدیل به پایگاه اصلی تولید و تکنولوژی شده اند. همچنین مبادلات ارزی در مناطق آزاد انجام می شود.

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش

روزانه

۴۴۴۲۴۹۶۶
۴۴۴۲۴۹۹۹